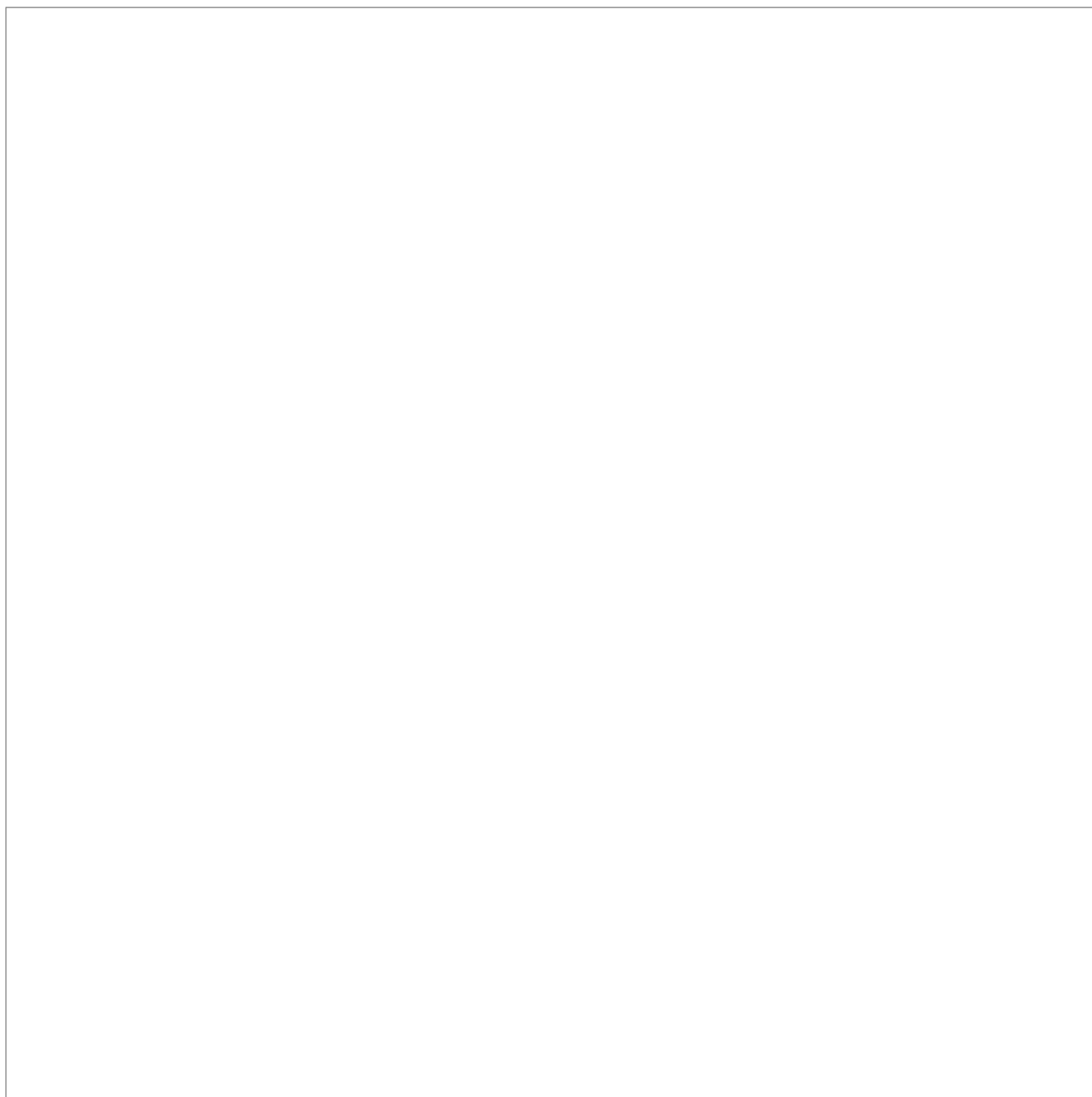

Maszyna do pisania „Hammond” — model 12

- Wytwórca Hammond Typewriter Company (USA)
- Czas powstania 1905–1913
- Wymiary wysokość: 18 cm, długość: 37 cm, szerokość: 35 cm
- Numer inwentarzowy MIM 266/VII-49
- Muzeum [Muzeum Inżynierii Miejskiej](#)
- Tematy [technika](#)
- Technika [złocenie](#), [emalia](#), [odlewanie](#), [gięcie](#)
- Materiał [drewno](#), [stal](#), [aluminium](#), [sklejka](#), [staliwo](#)
- Prawa do obiektu Muzeum Inżynierii Miejskiej
- Prawa do wizerunków cyfrowych domena publiczna
- Digitalizacja RPD MIK, projekt Wirtualne Muzea Małopolski
- Tagi [wynalazek](#), [3D](#), [technika](#), [domena publiczna](#)

James Hammond uzyskał patent na konstrukcję maszyn w 1881 roku, a ich seryjną produkcję rozpoczął w roku 1884. Prezentowany model 12 powstał na początku XX wieku i był wytwarzany w dwóch wersjach, z których jedną cechowała klawiatura dwurzędowa łukowata, typowa dla wczesnych hammondów, drugą zaś klawiatura prostoliniowa, trzyczęściowa, typowa dla maszyn trójrejestrowych. Ta

ostatnia, widoczna w prezentowanym obiekcie, wprowadzona została wraz z rosnącą od końca XIX wieku konkurencją maszyn dźwigniowo-czcionkowych o typowym rozmieszczeniu klawiszy w prostych rzędach.

Maszyna reprezentuje rozwiązanie konstrukcyjne z pismem w polu widzenia, z pierścieniową głowicą piszącą i klawiaturą trójrejstrową. Oznacza to, że jednemu klawiszowi odpowiadają trzy znaki pisarskie, zależnie od ustawienia zmieniaczy rejestru. Widoczność pisanego tekstu zapewniała hammondom przewagę nad maszynami z pismem niewidocznym, w tym nad sławnymi remingtonami konstrukcji Christophera Sholesa. Drugą główną zaletę maszyny stanowiła łatwość wymiany płytki czcionkowej w celu zmiany kroju liter lub zmiany alfabetu. Było to szczególnie ważne w korespondencji międzynarodowej, gdy na przykład istniała potrzeba napisania listu cyrylicą.

Spośród bogactwa rozwiązań maszyn głowicowych konstrukcję Hammonda wyróżnia nieruchoma głowica pierścieniowa. Podczas naciskania klawisza najpierw obrotowy popychacz przemieszcza łukowatą płytkę czcionkową, prowadzoną po obwodzie pierścienia głowicy, by ustawić daną czcionkę na wprost karty papieru na wałku, a następnie ponad wałkiem, od tyłu, młoteczkowa dźwignia uderza w papier, powodując dociśnięcie go do czcionki poprzez taśmę barwiącą

Mimo wyparcia maszyn głowicowych przez klasyczne, rozwiązanie Hammonda okazało się wyjątkowo trwałe i jeszcze w latach 80. XX wieku występowało w składopisach varityper. Warto też wiedzieć, że typowe dla powstałych przed stu laty maszyn trójrejstrowych rozwiązanie z dwoma klawiszami zmiany rejestru znaków pisarskich „shift” i „alt” wciąż znajduje swoje zastosowanie w dzisiejszych komputerach. Ciekawostką jest też, że *Emancypantki*, pierwsza polska powieść napisana na maszynie, powstały właśnie na hammondzie (model 3), posiadającym taki sam mechanizm, a nabytym przez Bolesława Prusa w 1897 roku.

Opracowanie: Muzeum Inżynierii Miejskiej, © wszystkie prawa zastrzeżone